

Školitelský posudek disertační práce Mgr. Martina Hanouška *Scenarien-Buch Václava Tháma (Pština 1805-1806). Edice textu a analýza dramaturgie*

Disertační práce Mgr. Martina Hanouška je svým zaměřením na Katedře divadelní vědy neobvyklá, a to hned ze dvou důvodů: je věnována před-obrozenskému divadlu, jemuž se v české teatrologii systematicky věnuje jen několik málo badatelů, a její jádro tvoří edice z kurentu transliterovaného německého rukopisu (přesněji jeho dochované části), který si systematicky vedl Václav Thám v letech 1805 – 1806, kdy získal angažmá u divadelní společnosti knížete Ferdinanda Friedricha z Anhalt-Köthenu ve Pštině. Elitní téma i zřejmá mezioborovost zadání stavěly před diplomanta v průběhu práce komplikované otázky obsahové i metodologické a přinášely i další úskalí (z nichž nejzávažnějším byla zdravotní indispozice původně supervizující odborné konzultantky). I z těchto příčin dlouho očekávaný výsledek je však nanejvýš uspokojivý.

Thámův *Scenarien-Buch* představuje hybridní a multifunkční rukopis, plnící funkci divadelnického záznamu inscenačního textu, režijní knihy i inspicientní knihy současně. Z toho plynou některé jeho zvláštnosti, především strukturace zápisu do pěti sloupců, v nichž vedle číslování scén a výstupů (první sloupec) a částí replik uváděné hry či libreta (druhý sloupec) Thám zaznamenával také poznámky o podobě scény a jejích proměnách (třetí sloupec), o rekvizitách a kostýmech (čtvrtý sloupec) a o hudbě, zvukových efektech a osvětlení (pátý sloupec). Právě tato vlastnost činí z rukopisu z teatrologického hlediska ojedinělý pramen – podobných zdrojů, vypovídajících přímo, systematicky a s komplexním nárokem o inscenační praxi divadla z přelomu 18. a 19. století rozhodně není mnoho. Autor ve své průkopnické edici respektuje zápisovou formu Thámova manuskriptu a umožňuje tak čtenáři vedle dramaturgických zásahů do uváděných textů sledovat i inscenační prostředky zapojené v té které scéně.

Vlastní edici diplomant vybavil nejen řádným edičním komentářem, identifikujícím způsob transliterace, ale i početnými, pečlivě vyhotovenými poznámkami pod čarou. V nich identifikoval Thámem zaznamenané hry a libreta a jejich dobový divadelní život, ale především systematicky a pečlivě reflektoval zjištěné odchylky Thámových dramaturgicko-režijních řešení od vydaných verzí uváděných her a libret. Vypracování těchto komentářů Thámův text ukotvuje v teatrologickém paradigmatu, v jehož centru stojí primárně divadelní událost a je třeba zohlednit, že samo o sobě představovalo náročný úkol, pro jehož zdolání bylo nutné vyhledat, prostudovat a s Thámovým torzovitým zápisem ve druhém, ev. třetím sloupci manuskriptu komparovat nemalé množství dobových tištěných variant inscenovaných opusů.

Ve stručných doprovodných kapitolách na začátku práce autor popisuje rukopis, jeho účel, zápisovou formu, atribuci, jeho dosavadní odbornou reflexi a též postuluje možné další využití předkládané edice. V závěru práce je zařazena kapitola, charakterizující Thámovu

pštinskou dramaturgii, registrující její vlivy a zasazující ji středoevropského divadelního časoprostoru.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení prospěl.

27. 12. 2021

PhDr. Barbara Topolová, Ph.D.